

W dniach 21–27 października 2013 na całym świecie po raz siódmy obchodzony jest Tydzień Otwartej Nauki – Open Access Week. Zadaniem imprez organizowanych w tym czasie jest promocja otwartego dostępu do nauki i edukacji, który staje się powoli normą w świecie. Tegoroczny temat przewodni tygodnia brzmi: „Open Access: redefinicja wzrostu”.

Open Access – podstawowe informacje

Termin Open Access (OA) oznacza wolny, powszechny, trwały i natychmiastowy dostęp dla każdego do cyfrowych form zapisu danych i treści naukowych oraz edukacyjnych.

Początki OA sięgają lat 60. XX w., kiedy to w Stanach Zjednoczonych zaczęły powstawać pierwsze centra informacji. Przełomem okazała się Open Access Initiative, która promowała udostępnianie zasobów naukowych w Internecie, usprawnienie procesu wydawania prac naukowych oraz prowadzenie działań edukacyjnych, a także upowszechnienie tych idei na świecie. Bardzo istotnym wydarzeniem było pojawienie się na początku lat 90. XX w. pierwszych recenzowanych elektronicznych czasopism naukowych. Pokazały one, że publikacje OA mogą spełniać najwyższe standardy stając się alternatywą dla tradycyjnych czasopism.

Open Access to:

- zmiana myślenia o udostępnianiu informacji
- zmiana modelu finansowania publikacji naukowych
- zmiana w ocenach parametrycznych (impact factor i cytowania)
- zmiany prawne (swobodniejsze licencjonowanie)
- zmiana współpracy z wydawcami komercyjnymi
- zmiana szybkości i swobody przepływu informacji
- publikowanie elektroniczne (nowymi kanałami dostępu): repozytoria dziedzinowe i instytucjonalne, czasopisma otwarte, otwarte kursy i materiały konferencyjne
- otwarty i darmowy dostęp do wiedzy dla celów edukacyjnych, z zachowaniem praw autora do dzieła.

Ważne! Open Access nie jest alternatywną drogą publikowania, formą samopublikacji ani sposobem obejścia procesu recenzowania.

Open Access w liczbach:

- ponad 5000 czasopism
- około 10–15% wszystkich recenzowanych rocznie artykułów ukazuje się w formie OA
- ponad 80% naukowców wyraża chęć wykorzystania modelu OA, jeżeli będą mieli odpowiednie narzędzia
- w przypadku ponad 93% tytułów recenzowanych wydawcy zezwalają na publikowanie reprintów w repozytoriach instytucjonalnych.

Zapraszamy do udziału w Open Access Week:

Open Access Week

Darmowy kurs e-learningowy Otwarta Nauka

Wolne licencje – Creative Commons Polska

Poradniki:

B. Bednarek–Michalska, *Modele biznesowe otwartego publikowania naukowego. Informator dla polskich wydawców uczelnianych*

E. Kulczycki, *Jak dodać pracę do Google Scholar i zwiększyć liczbę cytowań oraz indeks Hirscha?*

E. Kulczycki, *Otwarte czasopisma. Zakładanie czasopism naukowych oraz transformacja czasopism zamkniętych*

P. Koziński, R. Kabaciński, M. Lis, P. Kaczmarek, *Open Access. Analiza zjawiska z punktu widzenia polskiego naukowca*

P. Szczęsny, *Otwarta nauka, czyli dobre praktyki uczonych*

Przewodnik po Otwartej Nauce

Polecamy również najnowszy numer kwartalnika „Portal”, w którym znajduje się artykuł *Repozytorium, czyli jak skutecznie zwiększyć cytowalność dorobku naukowego*.

Pytania prosimy kierować na adres:

a.draminska@bg.ue.wroc.pl

j.lesniewski@bg.ue.wroc.pl